

České slovo

Vychází měsíčně s výjimkou prázdnin. Řídí redakční kruh. Vydává a za redakci zodpovídá Josef Pejskar.

Redakce a administrace: České slovo, München 27, Postfach 91. Tiskem: Buchdruckerei Dr. Peter Belej, München 13, Schleissheimer Strasse 71.

Svitání na Západě

Když Chruščov v květnu rozbil pařížskou vrcholnou konferenci, zdálo se mnohým západním pozorovatelům, že se na svět — a hlavně na jeho svobodnou část — řítí katastrofa. Byli však také lidé, kteří se klidně rozhlédli po všech kolbištích mezinárodního politického zápasu a s mírným údivem zjistili, že Západ je na tom vlastně o notné poznání lépe než třeba před dvěma lety. Vzpomeňme si, to bylo tehdy, kdy nám začali nad hlavami létat sovětsí sputníci a kdy musely Spojené státy přiznat, že se zatím nemohou protiřičně revanšovat. Tehdy také Chruščov začal dělat náladu pro vrcholnou konferenci. Doufal totiž, že na ní bude moci jednat z posice síly, opřené nejen o rakety a sputníky, ale i o rozklad v řadách atlantických spojenců a o nezadržitelné pronikání komunistického vlivu v Asii, Africe a latinské Americe.

Než však k vrcholné konferenci skutečně došlo, začala se síla Chruščovovy posice vytrácet, byl i tak poněkud, že si toho na Západě leckdo ani nevšiml. Na nebi se pomalu začaly objevovat i americké rakety a družice, solidníra spojení se přes vysílání režimů ve Francii a přes všechny manévry Moskvy zase upevnila a pronikání komunismu ve světě začalo ztrácet tempo. Irak, který byl na Západě už málem odepán, dovedl se nečekaně vymánit z moskevských a pekingských tenat, prezident Nasser zjistil, že komunisté přece jen nejsou tak nezlákavými přáteli, jakými se dělají, Indonésie si také uvědomila, že koketování s komunismem je příliš riskantní, a Indie shledala na vlastní kůži, že Ču-en-lajův koexistenční úsměv je nehoráznou převrátkou.

Když pak Chruščov ještě musel zjistit, že se mu ani hrozbami proti západnímu Berlínu nepodařilo připravit spojenecké státníky o nervy a když se na případě amerického letce Powerse přesvědčil o nedostatek sovětské obrany, musel si přiznat, že se posicí síly nemůže před spojeneckými státníky příliš ohánět.

Jestliže někteří západní znalci vidí v těchto okolnostech pravý důvod Chruščovova pařížského výstupu, nebudou možná daleko od pravdy. Podle této školy si sovětský předák prostě uvědomil, že není dost silný, aby si mohl vymoci na spojencích závažné ústupky, a proto ztrařil na vrcholné konferenci zájem. Pravděpodobnost tohoto názoru ještě zesílily události, které přišly v zápětí, a to z východu i ze západu. Na jedné straně se ukázalo, že Chruščov má dosti nepříjemné políže v samém komunistickém táboře a že jeho polemika s Pekínem, která byla dlouho vedena na ideologické a celkem akademické rovině, začíná mít docela konkrétní důsledky: z Pekingu došly zprávy o hromadném odchodu sovětských expertů z Číny a z Moskvy o zastavení dvou časopisů, které měly společnou sovětsko-čínskou redakci.

Na druhé straně pak nastal vývoj, který bude asi mít doslova revoluční význam pro budoucí vojenskou strategii spojenců. Spojené státy už zdokonalily svou novou raketu Polaris natolik, že jí mohou vystřelovat z ponořených ponorek na cíle, vzdálené až 2.000 i více kilometrů. Stačí jen poznámenat, že atomové ponorky s raketami Polaris budou brzy sto zasáhnout kterýkoliv terč na sovětském území, aniž se budou samy vystavovat nebezpečí, že budou zničeny sovětskými raketami, jako je tomu u pozemních amerických základů podél sovětských hranic. A dodáme-li ještě, že i ve výzkumu prostoru dosáhli Američané v poslední době takových úspěchů, že o nich začíná mluvit s respektem i československý tisk a rozhlas, který tak dbá na „leninskou čistotu“ své propagandy, můžeme s radostí konstatovat, že Západ zase nabývá ve studené válce převahy.

Rub násilné kolektivisace

Krach žňové organizace v ČSR

Čs. komunistický režim po celý rok prohlašoval, že letošní sklizeň obilí bude „triumfem komunistické organizace“, že bude „vysoce zmechanizovaná“ a „rozhodující pro vítězný nástup čs. zemědělství do třetí

pětiletky, v níž prý kolektivisovaná výroba dokáže splnit úkoly pětiletého plánu už za čtyři roky“. Jak dalece byly komunistické naděje splněny? uvážíme, jak dalekosáhlé byly přípravy komunistů na letošní žně; do všech kolchozních družstev strana dosadila „organizačně a politicky vyspělé kádry“ a spolehlivými soudruhy obsadila všechny funkce. V národních výborech obsadila místa tajemníků rovněž nejvěrnějšími stoupenci. Celou letošní sklizeň řídila strana a její příkazy prováděli vesměs její funkcionáři. KSC vypracovala podrobné žňové plány a ujšťovala, že plány počítají se všemi eventualitami a případnými nesázemi. Úkol zněl: Sklidit včas a beze ztrát! Avšak od prvního dne sklizeň vážla a režim místo dokonale organizace, vnesl do ní chaos. Když režim nevěděl kudy kam,

sáhl k obvyklému receptu: poslal do poli a k mlátičkám brigádníky z továren, vojáky, studenty, školní děti a i starce. V červenci a v srpnu byly ještě na víc každou sobotu a neděli f. zv. „mimořádné žňové směny“, jichž se musel v ČSR zúčastnit každý, kdo měl ruce a mohl se na pole dobíhat. Byli mezi nimi i osmdesátiletí starci a stařenky. Současně režim nutil, aby se pracovalo na tři směny, ve dne i v noci. A výsledek? Letošní sklizeň je horší, než jiné roky a rovněž ztráty na obilí jsou letos mimořádně značné. Čs. Akademie věd je odhaduje na více než pět set tisíc tun zrnin. Režimistický tisk však do-

(Dokončení na str. 3.)

Zisky Sovětů z porobených zemí

Ve Spojených státech vyšlo v minulých měsících několik studií, v nichž autoři porovnávají politickou, vojenskou a hospodářskou situaci v čínsko-sovětském bloku se situací v týchž oborech na západě. Autory odborných studií jsou pracovníci americké ústřední zpravodajské služby (CIA), úředníci ministerstva zahraničí Spojených států, vojeňští znalci z amerického minister-

stva obrany a posléze odborní žurnalisté, kteří buď se věnují studiu těchto problémů nebo měli příležitost se obeznámit se skutečností za cest do Ruska a východní Evropy.

Tento článek shrnuje výsledky těchto studií, pokud se týkají vývoje poměru Sovětského svazu k satelitním zemím za minulých deset let.

a začaly platit vyšší ceny za polské uhlí, východoněmecký uran a podobně. Na těchto sovětských ústupcích mohly satelitní státy ušetřit přes tři miliardy dolarů.

Po roce 1956 nabyly sice obchodní styky mezi Sovětským svazem a satelitními režimy normálnějšího rázu, jejich hmojný výsledek je však stále daleko výhodnější pro Sovětský svaz; začáteční sovětský vliv na satelitní státy a nevybíravé zavádění sovětských hospodářských metod ve východní a střední Evropě nese totiž nyní ovoce — sklizeň je samozřejmě sovětská.

V roce 1958 hodnota obchodních styků mezi Sověty a satelity v každém směru byla dvě a čtvrt miliardy dolarů. Pro Sovětský svaz byla to polovina sovětského zahraničního obchodu vůbec. Pro satelity to bylo 40 procent jejich zahraničního obcho-

(Dokončení na str. 2.)

Americký kardinál Spellman v uniformě polního vojenského kněze u příležitosti Světového Eucharistického kongresu v Mnichově si prohlédl na čs.-bavorských hranicích železnou oponu.

K tomu se ovšem vřívá otázka: bude svobodný svět tentokrát schopen použít svých trumfů lépe a účinněji než v prvních letech po druhé světové válce, kdy se Spojené státy rozhodly nevyužít svého atomového

monopolu a budovat poválečný svět na základě rozumné dohody velmocí? Doufejme v to. Vždyť se západní spojenci od té doby mnohokrát přesvědčili, že komunistům imponuje jen síla. Bude ovšem na novém americk-

kém prezidentovi, aby tuto naději splnil a aby přiměl Moskvu ke spravedlivému řešení problémů, které už leta otravují mezinárodní ovzduší a mezi které stále patří i osud ujařmených evropských národů.

SVĚTOVÝ EUCHARISTICKÝ KONGRES

ALEXANDER HEIDLER

I. Z DOJMŮ ÚČASTNÍKA

Pokud lze požadatelům 37. světového eucharistického kongresu v Mnichově něco právem vytknout, pak snad jenom to, že shromáždili příliš mnoho dobrých věcí na jedno místo a na krátkou dobu jednoho týdne. Program kongresu, zvláště když máme na mysli i všechny ty díly sjezdy v jeho rámci, všechny slavnosti, přednášky, výstavy, divadelní a filmová představení atd., tento program se podobal příliš bohatě proslávenému stolu, z kterého není snadné si vybrat. Nezbyvalo než se omezit na nejdůležitější společné slavnosti, které tvořily takřka osu celého programu; nemohu se nezmínit aspoň o úvodní nedělní mši pod širým nebem a kázání mnichovského arcibiskupa kardinála Wendela, o odpoledním uvítání papežského legáta, kardinála Testy, na Mariánském náměstí, o zahájení světového bohoslužebného shromáždění na Tereziánské louce ve středu večer, o hluboce dojemné a tak neobyčejně významné smírné pobožnosti a vzpomínkové slavnosti, která se konala v pátek v bývalém koncentračním táboře Dachau, o slavné liturgii východního obřadu s nádhernými slovanskými zpěvy, která byla sloužena na louce v sobotu večer, a o té úžasně závěrečné nedělní mši papežského legáta před milionem věřících. Při těchto slavnostech se uplatňovala ona křesťanská láska mezi lidmi všech zemí, národů a ras, která je ovocem svatého přijímání a je proto charakteristickou známkou eucharistického kongresu. To se projevovalo v nesčetných maličkostech osobních setkání a drobných vzájemných služeb a ústupků, ale i v celkovém duchu, kterým byly provanuty slavnosti. Zde je třeba zdůraznit i kladný postoj požadatelů kongresu k slovanským národům a mezi nimi k nám, Čechům a Slovákům. Jedna z modliteb při zahájení hlavních kongresových slavností ve středu večer byla pronesena ve staroslověnském jazyce, byli vzýváni slovanskí svatí, a berlínský kardinál Döpfner se ve svém kázání včelnými slovy zmínil i o věřících v Československu; v Dachau mluvil polský arcibiskup, nyní v Rhodesii, bývalý vězeň koncentračního tábora; celá sobotní večerní liturgie byla převážně ve znamení slovanského obřadu a slovanského bohoslužebného jazyka.

Sekretariát kongresu konal pečlivé přípravy k přijetí účastníků, kteří byli přišli přímo ze slovanských zemí. Komunistické vlády nikoho nepustily. Část onoho pohostinství, které bylo přichystáno pro přímé účastníky z našich zemí, byla prokázána jediným představitelům našich národů, kteří přišli, zahraničním krajanům a exulantům. Účastníci pouli na kongres, kterou pořádala československá katolická organizace v exilu, Cyrilometodějská liga, dostali opravdu knížecí vstupenky na slavnostní shromáždění a při všech hlavních slavnostech na přeplněné Tereziánské louce seděli hned v prvních lavicích za prominenty západních zemí. Jejich delegaci přijal v audienci apoštolský nuncius v Německu, arcibiskup Corrado Bafille; i to je jistě projev přátelství ve dnech tak nabitých slavnostmi a oficiálními recepce. Exulant může mít někdy dojem, že si sedl mezi dvě židle. Ale při eucharistickém kongresu tomu tak nebylo. A pozornost, která byla těmto skupinám projevována, platila i skutečnosti, že běží o lidi jinak snadno přehlížené, a že jsou to jedni dosažitelní představitelé katolických Slovanů a jiných křesťanů z východní Evropy.

Když už jsem u tohoto námětu, povím něco o účasti naší československé skupiny při eucharistickém kongresu. Pro ty, kdo byli přímo v Mnichově, jsem denně sloužil mši svatou u svatého Štěpána a přitom jsem pronesl cyklus kázání o eucharistii ve světle 6. kapitoly evangelia svatého Jana. Skupina našich lidí se zúčastnila duchovní obnovy, která se ve dnech kongresu konala v benedikťanském opatství v Rohru. S Mnichovem byli spojeni autobusovou službou, která je dopravila na hlavní kongre-

Ze života krajanů a exulantů

SPOJENÉ STÁTY. Výkonný výbor Rady Svobodného Československa na zasedání v N. Yorku ve dnech 23. a 24. července t. r. projednal mimo jiné záležitosti také činnost zastupců v ACENU, prodiskutoval četné kroky a opatření, memoranda a intervence, jež byly podniknuty nebo jsou plánovány a jež směřují především k tomu, aby se otázka obnovy svobody porobených národů dostala do mezinárodního zájmu a jednání. Bude usilováno zejména o to, aby se tato otázka dostala, při nejbližší vhodné příležitosti, na pořad jednání Spojených národů. — Národní rada žen Svobodného Československa v N. Yorku, která je nástupkyní Ženské Národní rady v Československu z doby svobodné republiky, kdy její prvou předsedkyní byla nacisty popravená sen. Plamínková a druhou komunisty popravená dr. Milada Horáková, zbilancovala na valné hromadě svou bohatou a úspěšnou činnost politickou, kulturní, sociální a společenskou. Organizace pomáhala především potřebným čs. uprchlíkům v Německu, účastnila se washingtonské slavnosti akce vydání pamětní známky s Masarykovou podobiznou. Ve volbách nového výboru byly zvoleny dosavadní činovnice včele s předsedkyní J. Papánkovou a jednatelkou Libuší Drabílkovou-Dvořáčkovou. — Ústředí svobodných čs. odborů v N. Yorku zaslalo k letošnímu americkému svátku práce prezidentu amerického odborového hnutí G. Meanymu pozdravný dopis, v němž ocenilo postoj americké sjednocené odborové ústředny AFL-CIO, který tato ústředna prokázala nedávnou konferencí o světových problémech v dubnu t. r. — Čs. Národní rada v Americe udělí letos cenu Jana Masaryka americko-židovské lize proti předsudkům Bnai Břith na slavnostním projevu v new-yorském hotelu Statler Hilton dne 8. října t. r. — Na tradičním Československém Dnu v Chicagu uspořádaném Čs. Národní radou americkou, promluvil před třemi tisíci účastníky gener. dr. Mikoláš Ferjenčík, slečna Vlasta Vrázová a dr. Jaroslav Drábek. — Masarykův ústav v N. Yorku, který vydal knihu o prezidentu Osvoboditeli pod titulkem „T. G. Masaryk, smysl jeho života“, obdržel děkované dopisy od prezidenta Eisenhowera a paní Eleanor Rooseveltové. — Čs. zahraniční ústav v exilu vydal svazek anglicky psané publikace o situaci katolické církve v ČSR. Autorem publikace je dr. Vladislav Chalupa. — Dr. Adolf Procházka, někdejší ministr zdravotnictví v čs. vládách od r. 1945—1948, se 5. srpna t. r. dožil šedesátilet. — Americký časopis „Minutes“ uveřejnil rozsáhlý rozhovor o novinářské, publicistické a literární činnosti spisovatele Josefa Martinka z Tusconu, Arizona. — Dr. Radomír Luža, který je t. č. v Evropě, dokončil historickou práci o vývoji komunistické strany v Československu mezi roky 1948—1958, kterou vydá knižně v angličtině. — Prof. hudební konservatoře na Rooseveltově universitě v Chicagu, dr. K. B. Jiráček dokončil další ze svých nových skladeb — sedmý smyčkový kvartet, opus osmdesáté druhé, v pořadí již čtvrtý kvartet, který složil v exilu. — Jiří Horák, který nedávno došel na columbijské univ. v New Yorku doktorátu filosofie, cestuje jako delegát Ústředí Čs. odborů v exilu v Japonsku, Burmě, Nepálu a odtud pokračuje v cestě do Vídně a Berlína. — Dir. Jindřich Svoboda, který nahrál desítky gramofonových desek, zejména s Videňskou Filharmonii, dirigoval poprvé na koncertu hudebního festivalu státu New Yorku. — Český malíř Mojmir Frinta byl promován na doktora filosofie na universitě státu Michigan. Současně dostal stipendium od Metropolitanu muzea v N. Yorku ke studijní cestě do Evropy, kde má studovat konservování starých fresek a polychromii středověkých soch. — Český filmař, exulant František Heřman, který loni získal v mezinárodní soutěži dokumentárních filmů druhou cenu za film o Izraeli, filmuje nyní v Indii a v Indonésii. Byl tam vyslán filmovým oddělením SN, aby pořídil řadu dokumentárních filmů o hmotné, kulturní a zdravotní pomoci, kterou Spojené národy poskytují těmto zemím. — V Owosu, Michigan, uspořádalo Čs. Masarykovo sdružení letní slavnost, pouť u svatého Antonička, která se velmi vydařila. Překvapením byly národní tance, které se šedesátí dětmi navcíčili obětaví pracovníci manželé Čechovi.

HOLANDSKO. Profesor východoevropských dějin na universitě v Utrechtu v Holandsku, doc. dr. Zdeněk Ditrich, exulant, vydá na podzim studii o nejstarších duchovních dějích velkomoravských Slovanů. Autor navazuje ve své studii na objevy prof. dr. Cibulky a analysoval životopis sv. Cyrila a Metoděje dokazuje, že příchod obou věrozvěstů na Moravu neznamená pokřtěnění velkomoravských Slovanů, kteří podle Ditrichovy studie přijali křesťanství již koncem VIII. století od irských mnichů ze Solnhradu, nýbrž o „vyučení ve víře“.

VELKÁ BRITÁNIE. Čs. ženská národní rada v exilu v Londýně děkuje všem svým příznivcům za umožnění sociální práce v loňském roce 1959/60. Příjem činil 574 liber a 5 šil. Na podporách bylo rozdáno 486 liber 8 šilinků.

Břeclav. U obce Šitbořice byl objeven žárový hrob, který byl bohatě vyzdoben nádobami.

Přehled sportovních aktualit v Československu

Nejaktivnějšími čs. sportovci posledních dvou měsíců byli bezpochyby lehcí atleti, kteří se na nesčetných národních i mezinárodních podnicích připravovali pro olympijské hry v Římě. Avšak, ať již to bylo mistrovství republiky v Brně, obě mezistátní střetnutí se Švédskem i s Maďarskem, nebo i starty na zahraničních závodech, dosaženými výkony jen potvrdili, že československá lehká atletika má sice v současné době nejvyšší reprezentaci, která v minulosti nikdy vůbec měla, ale chybí jí vynikající jedinci světového jména, kteří by mohli v Římě zasloužit do bojů o olympijské prvenství. Za tohto ne zrovna příznivého stavu bude i každý sebestmání úspěch čs. mužů na olympijských hrách (mimo překážkářů na 3.000 m, vytrvalce Jurka a maratónce dr. Kantorka) velkým překvapením. Už však předem lze směle říci, že i po skončení římských letních her zůstane vrcholem čs. sportu olympiáda z r. 1952 v Helsinkách, odkud si čs. družstvo přivezlo domů sedm zlatých, po třech stříbrných a bronzových medailích. Mimo manželů Zátokových, kteří sami získali čtyři zlaté medaile (Emil vyhrál 5.000 m, 10.000 m a maratón, což se ještě žádnému sportovci na světě nepodařilo; jeho manželka Dana získala olympijské prvenství v hodě oštěpem), stálo v Helsinkách na stupních olympijských vítězů veslařské družstvo čtyřek s kormidelníkem (Mejta, Havis, J. Jindra, Lusk — kor. Koranda), rohovník Jan Zachara, který byl nejúspěšnějším boxerem pérové váhy a kanoaista Josef Holeček získal zlatou medaili v soutěži jednotlivců na 1.000 m.

Evropský rekordman St. Jungwirth poražen domácími běžci

Na velmi špatné, spíše drže brněnského stadionu za Lužánkami bojovalo ve dnech 15. až 17. července téměř 700 lehkých atletů o nové tituly mistrů republiky! Těchto jubilejních 50. přeborů ČSR se zúčastnily také desítky mladých borců, z nichž sice valná část ještě výkonností nedorostla generaci, která získala v minulých letech čs. lehké atletice čestné postavení v Evropě, ale přece jen se jich už několik uvedlo znamenitě. Pozoruhodný je zvláště výkon 17leté starší dorostenky Vlasty Příkrylové z Prahy, která získala titul mistryně republiky ve skoku dalekém (587 cm) a byla členkou i vítězně štafety RH Prahy na 4x100 m, a ještě před rokem neznámý překážkář Jareš z Brna obsadil na 400 m přek. velmi čestné druhé místo. Z výsledků stojí za zmínku zvláště výkon dálkaře Netopilka, který skočil 756 cm a vyrovnal tak svůj vlastní, několik dní starý národní rekord, sprinter Mandlík vyhrál 200 m za 21,1 vti., v běhu na 3.000 m překážek obhájil přebornický titul Brlica (8:53,4 min.), a kvarteto pražské Dukly: Jirásek, Salinger, Váňa a Mandlík, vytvořilo časem 3:13,8 min. čs. rekord v klubové štafete na 4x400 m. Největším překvapením mistrovství ČSR však bylo třetí místo držitele evropského rekordu na 1.500 m Stanislava Jungwirtha, který má již po dlouhé týdny bolesti Achillových šlach, poprvé po deseti letech byl poražen domácími závodníky Zvolenským a Mildnerem, a vyřazen ze širší nominace pro olympijské hry v Římě.

Nejbojovnější mezistátní lehkooletické utkání poválečných let: ČSR — Švédsko

Necelých 72 hodin po skončení přeboru republiky v Brně, nastoupilo již čs. reprezentační družstvo ve Stockholmu k utkání se švédskými atlety, nad kterými zvítězilo 175:154 b.; muži vyhráli těsně 107:105 b., ženy přesvědčivě 68:49 b. Špatný stav rozmožklé dráhy ovlivnil časy ve všech běžích bojovnosti a taktikou nezůstalo však utkání nijak pozadu za loňským vítězstvím Českoslovanů nad Západním Německem a Maďarskem! Atleti obou týmů bojovali od první do poslední disciplíny o každý bod, takže diváci viděli velké střetnutí, o kterém napsal redaktor švédského listu Dagens Nyheter, že svým napětím a dramaticností konečně zase připomněl Haggovu éru švédské lehké atletiky před 15 léty. — O největší překvapení se postaral čs. kladiřář Matoušek, který výkonem 63,17 m porazil jednoho z předních evropských borců Švéda Asplunda, jehož nejlepší výkon je 65,97 m. Zajímavější výsledky: vrh koulí vyhrál Skobla (17,86 m), oštěpárka D. Zátoková hodila 54,49 m, sprinterka Stolzová vyrovňala časem 11,9 vti. čs. rekord na 100 m, štafeta žen na 4x100 m vyrovňovala časem 47,0 vti. rovněž národní rekord, a dálkařka Příkrylová (startovala v reprezentačním dresu poprvé) skočila 591 cm, a splnila tak předepsaný olympijský kvalifikační limit. — Stockholmské utkání ČSR — Švédsko bylo vůbec teprve druhé mezistátní střetnutí lehkých atletů obou zemí: v prvním r. 1954 v Praze vyhrála rovněž ČSR: muži 117:106 b., ženy 63:42 b.

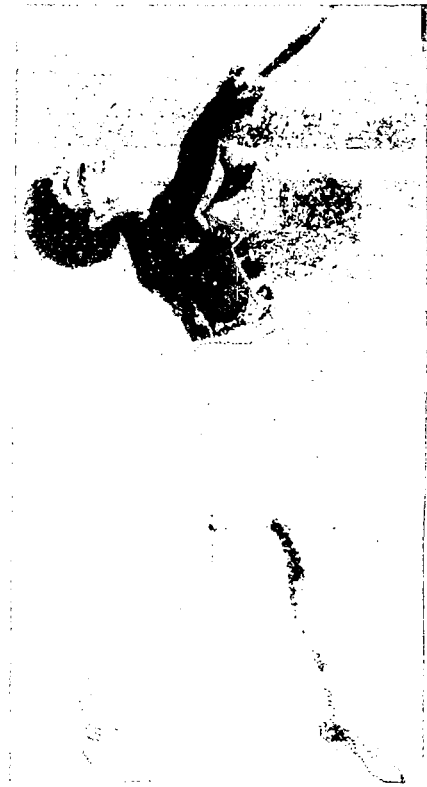
Revans maďarských lehkých atletů za loňskou porážku

Něpstadion v Budapešti byl ve dnech 13.—14. srpna dějištěm dlouho očekávaného mezistátního utkání ČSR — Maďarsko, které mělo být jakousi generální zkouškou reprezentantů obou zemí pro olympijské hry v Římě. Obstáli v ní skvěle maďarští lehcí atleti, kteří porazili Českoslovanů 165:151 b.; muži 112:98 b., ženy 53:53 b. Uvážíme-li však, že maďarští repre-

sentanti patří v některých disciplínách k světové extratřídě, a že ČSR ztratilo zbytečně cenné body diskvalifikací ve štafetě na 4x100 m, nelze tuto porážku považovat za nějakou tragedii čs. lehké atletiky. Střetnutí přineslo jeden evropský, několik maďarských a tři čs. rekordy, a řadu pěkných výkonů na obou stranách. Nejhodnotnějšího výsledku dosáhl maďarský kladiřář Zsvoltzky, který výkonem 69,53 m vytvořil nový evropský rekord, jeho krajan Szűcszeney vyhrál hod diskem (58,82 m) před Českoslovanem Němcem (56 m), a ve vrhu koulí zvíťazil Maďar Nagy (18,60 m) před Skoblou (17,95 m). Nové čs. rekordy: Jareš 400 m přek. za 52,5 vti., Kuhlavá 800 m v čase 2:08,0 min., a štafeta žen na 4x100 m za 46,8 vti.

Čs. basketbalisté si vybojovali účast na olympijských hrách

Ačkoliv košíková v naší vlasti slavila v prosinci minulého roku už 40 let svého trvání, stala se oblíbeným sportem mládeže na školách teprve až na sklonku první republiky. Už tehdy mělo ČSR dobré reprezentační družstvo, které však na všech třech předválečných evropských šampionátech zůstávalo jen ve sfíně „basketbalových fenoménů“ z baltických států. V době druhé světové války úroveň košíkové u nás značně stoupla, což se také projevalo v r. 1946 v Ženevě, odkud si Českoslováci přivezli

OLGA CONNOLLY-FIKOTOVÁ,

kteřá na Olympiádě v Římě reprezentovala USA

domů titul mistrů Evropy. Přesto, že od té doby dosáhli čs. basketbalisté několika pozoruhodných mezinárodních úspěchů, na olympijských hrách se jim valně nedařilo: v r. 1948 skončili v Londýně až sedmi a o čtyři roky později byli vyřazeni reprezentanty Uruguaye už v kvalifikaci o postup do závěrečných bojů v Helsinkách. Hlavní příčinou tohoto neúspěchu na olympiádách byla neznalost hry zámořských týmů, proti kterým se tělesně slabší a daleko menší čs. hráči nemohli prosadit. Po osmiletém odmítnutí se ČSR znovu přihlásilo k olympijskému turnaji v Římě, ale jelikož se čs. košíkáři nezúčastnili poslední olympiády v Melbourne, museli si účast vybojovat v kvalifikačním turnaji v Bologni, kam se ve dnech 13. až 20. srpna sjelo ještě dalších 17 reprezentačních družstev ze všech světadílů. Českoslovensští basketbalisté tu podali velmi pěkný výkon, a spolu s Maďarskem, Jugoslávií, Španělskem a Polskem se kvalifikovali do závěrečných bojů v Římě. Po pěti vítězných zápasech se Španělskem 64:52 b., s Národní Čínou 86:67 b., se Súdanem 118:46 b., se Surinamem 121:49 b., a s Kanadou 74:67 b., měli už účast zajištěnou, a prohráli v posledním zápase v nekompletním složení s Belgičany 68:70 b. (belgičtí basketbalisté nepostoupili). O jejich velmi pěkné hře, zvláště v utkání se Španělskem, Kanadou i italskými novináři, kteří tipují, že se Českoslováci mohou dostat mezi nejlepší šest týmů olympijského turnaje. Do jaké míry mají však pravdu, to nám naznačí až první střetnutí na olympiádě samé. Jisté je, že proti předním světovým týmům, které mají ve svých řadách hráče vysokých postav (až 218 cm), může čs. družstvo dosáhnout podstatnějšího úspěchu jen a jen inteligentním rychlou a pohyblivou košíkovou. — Z boloňského kvalifikačního turnaje je pozoruhodná zvláště ta skutečnost, že si tentokrát vedoucí čs. výpravy nevezali příklad z nesporného chování sovětských a bulharských vedoucích, kteří na posledním mistrovství světa v basketbalu v Santiagu v lednu 1959 odmíli

Po debaklu s SSSR nečekané vítězství nad Francií

Ve francouzských městech v Marseille a v Paříži byla v první polovině července sehrána závěrečná utkání 1. ročníku Poháru evropských národů v kopané, která měla dobrou úroveň. Vítězem trofeje se stalo reprezentační mužstvo SSSR, které v semifinále vyřadilo ČSR 3:0 a v závěrečném střetnutí zvíťazilo nad národním mužstvem Jugoslávie pro prodloužení 2:1. Ačkoliv výkon sovětského týmu byl pravou demonstrací moderního pojetí hry, nemuselo čs. mužstvo prohrát! Příčinou tohoto debaklu je jednak zranění vedoucího útočné pětky Kvašňáka už po čtvrt hodině hry, jednak neodbornost vedoucích čs. výpravy, kteří opět experimentovali se složením týmu, a v neposlední řadě byla rozhodujícím momentem 3. minuta zápasu, kdy Československo mělo příležitost získat vedení, ale Bubiň nedokázal usměrnit míč do opuštěné sovětské branky. Zajímavé komentáře k tomuto semifinále střetnutí přinesly jugoslávské časopisy „Borba“ a „Politika“. Podle dopisovatele bělehradské „Borby“ zanechali českoslovenští hráči u marseillského obecnstva skvělý dojem. Autor napsal: „Českoslováci mají ve svém mužstvu několik opravdových mistrů fotbalového umění. Prohráli především proto, že jejich útočná řada nehrála, jak by měla. Jisté se některým sportovním fanouškům bude zdát, že sovětské mužstvo prošlo semifinalem zápasem Poháru evropských národů lehce; ale ti, kdož byli svědky střetnutí v Marseille jsou jiného názoru, neboť sovětský hráči si vybojovali vítězství jen s největším vypětím sil.“ Dopisovatel Borby zdůrazňuje, že by býval mohl nastat ve hře ještě velký obrat, kdyby čs. hráči využili nejlepší šance, a Vojta proměnil pokutový kop. „Tento nadějný čs. fotbalista“ — píše autor — „provedl však trestný kop tak nervózně, že míč letěl daleko mimo branku.“ — Marseillský dopisovatel „Politiky“ napsal, že „čs. útok neměl svůj den. Kdyby byli hráči hráli jen trochu temperamentněji, polyhlivěji, musela by sovětská obrana aspoň dvakrát nebo třikrát kopitulovat!“ Tímto komentářem dal o několik dnů později zprávu o třetí místo v soutěži, ve kterém čs. fotbalisté porazili v Marseille nečekaně team Francie 2:0, a obsadili v celkové klasifikaci třetí místo. Konečně pořadí Poháru evropských národů (do bojů zasláno 17 národních mužstev) bylo toto: 1. SSSR, 2. Jugoslávie (zvítězila nad Francií 5:4), 3. ČSR, 4. Francie (favorit!).

VE ZKRATCE

V prvním z devíti přípravných mezistátních zápasů pro mistrovství světa v házené o sedmi hráčích, které bude probíhat v březnu příštího roku v Západním Německu, prohráli čs. házenkáři v Budapešti s maďarskými reprezentanty nečekaně 15:17, když v závěru hráli příliš nervózně a nastříleli tři tyče. — Ve 186-členné olympijské výpravě ČSR je v Římě pouze 113 sportovců, 24 trenérů a 44 zbytečných „funkcionářů“. — Na pátém mistrovství světa v paratistismu nedaleko Sofie získali čs. reprezentanti tři tituly mistrů světa: Zdeněk Kaplan zvíťazil v soutěži jednotlivců před borci USA a SSSR, Božena Rejzlová vyhrála soutěž žen, a tříčlenný tým: Rybová, Rejzlová a Mjartanová získal prvenství v soutěži družstev. — Ve vyššíhořádcí vazbě v Trnavě jsou čtyři činovníci Spartaku Trnava, kteří prý v r. 1958 vytvořili černý fond, z kterého dostali hráči pod různými záminkami 37.000 korun a více než 100.000 korun použili někteří funkcionáři na soukromé zábavy, výlety, hostiny a jiné. Mezi obžalovanými je také účetní klubu a trener fotbalového oddílu Trnavy a čs. národního mužstva „B“ Antonín Malatinský. — Na posledních závodech čs. lehkých atletů před odjetem do Říma zlepšil v Praze čs. dálkař Jan Netopilík svůj vlastní národní rekord ještě o 10 cm a dosáhl 766 cm. — Českoslovensští fotbaloví junioři zvítězili v Pardubicích nad olympijským mužstvem Tuniska 4:0. — Příští mistrovství Evropy ve veslování bude uspořádáno v r. 1961 v ČSR. — V Praze skončilo soudní přelíčení proti skupině lidí, kteří prý podvodnými machinacemi ovlivňovali sportovní výsledky zafázené do „Sázky“, a tak se obohacovali. Mezi devíti obviněnými je i známý československý hokejista „Vova“ Zábrodský, hokejový brankář Sparty Jiří Hanzl a brankář fotbalového mužstva pražské Slávie Břetislav Dolejší. Rozsudky do uzavěrky nedošly.

K. Drážďanský, Mnichov

Duchcov. Kostel na hlavním náměstí, jehož vnitřek byl na sklonku minulého století úplně zdemolován, nebyl dosud upraven.

Roudnice. Podnik na výrobu zemědělských strojů, dnes nazvaný „Agrostraj“ oslavil osmdesát let trvání závodu výstavou svých výrobků. Současně byl odhalen památník obětem poslední světové války z řad zaměstnanců závodu.

Čemu se doma smějí Rychnov brána do Orlických hor

Místo děje: Pražská kavárna v roce 196X.
Host: „Páne vrchní, dejte mi kafe a poslední číslo Rudého práva.“

Vrchní: „Kafe vám přinesu, pane inženýre, ale Rudé právo už takový dva roky nevychází, nemáme...“

Host (za malou čtvrt hodinku): „Páne vrchní, přineste mi řádky cigarety... a Rudé právo bych prosil!“

Vrchní: „Tady jsou memličky, pane rado, ale Rudé právo nemáme, nevychází, jak jsem vám už řekl.“

Host (zase za chvíli): „Páne vrchní, jeden koňak — a Rudé právo!“

Vrchní: „Heleďte pane, koňak přinesu, ale kolikrát vám mám říkat, že Rudé právo už dávno nevychází!“

Host: „Ale vrchní nezloběj se! Já vím, že jste mi to říkal. Ale když já to tak rád slyším!“

*

A jedna ze školy...

Hodina občanské výchovy. Soudruh učitel se ptá: „Pročpak máme rádi slavný Sovětský svaz?“

Hlásí se Pepík: „Sí, protože nás vosvobodil.“

„Výborně Pepičku“, povídá učitel. „A pročpak nemáme rádi Američany, jestlipak je ti známo?“

Premýšlí Pepiček chvíli a pak povídá: „Sí, protože nás nevosvobodil.“

Zprávy z měst a krajů

KYTICE ASTER A PÁR SLOV

V tomto měsíci, kdy ovoce voní a žlutne listí, letí naše myšlenky k lánskému návrší a pokorně se zastavují před prostým rovem. V tichém zadumání připomínáme si jméno muže, jehož ideály nás dnem i nocí provázejí na cestě exil — T. G. Masaryk. — Můj známý, starý havíř z Kladenska, neznal Masarykovu „Otažku sociální“, ten skvělý a na svou dobu jedinečný sociologický rozbor marxismu. Neznal ani ostatní Masarykovy filozoficko-historické a politické spisy. Věděl ale velmi dobře, že má co říci s člověkem. 14. září 1937 byl smutný den. Tenkrát plakaly i zvonky... (sch—)

Praha. U hrobu Otakara Odrštila na Vyšehradě v Praze se konala 19. srpna 1960 pietní vzpomínka k uctění 25. výročí Mistrovny smrti.

Choťeboř. Dne 17. července 1960 byl odhalen pomník rodáku Ignáci Herrmannovi, který je dílem sochaře Karla Opatrného.

Kunšát na Mor. V blízkosti města byly již za první republiky vybudovány sochařem samoukem Stanislavem Rölínkem umělé jeskyně. Byla tu v nadživotní velikosti socha presidenta T. G. Masaryka. Za války byly jeskyně uzavřeny a socha TGM odstraněna. Nyní byly jeskyně s přilehlým zajímavým parkem a s rozhlednou znovu otevřeny, avšak socha T. G. Masaryka již obnovena nebyla.

Praha. Na Vypichu byly objeveny hromadné hroby z bitvy na Bílé hoře roku 1620. Jsou to pozůstatky vojáků vzbouřených českých stavů, zabíjených na úterku při pronásledování císařskou jízdou. — V „Loretě“ se dokončuje stavba nového schodiště do ambitů v prvním patře, kde bude zřízeno církevní muzeum a nová klenotnice pro světoznámý loretánský poklad. — Rada Národního výboru hlavního města Prahy ustavila zvláštní komisi, jejíž úkolem je vypracovat návrh na nový znak Prahy odpovídající změně znaku dnešní tak zvané „Československé socialistické republiky“.

Turnov. V kopuli barokního chrámu sv. Mikuláše byla nalezena skříňka s historickými listinami. Jeden obsáhlý spis podává zprávu o M. J. Husovi.

Strážnice. Letošní patnácté, jubilejní slavnosti písní a tanců, které se konaly 17. července 1960 shlédlo přes 80 tisíc diváků. V tradičním průvodu přes město byla i „jízdla králů“.

Brno. Ve Sbírce zákonů a nařízení bylo oznámeno rozhodnutí čs. komunistické vlády, kterým Masarykova univerzita byla s platností od 1. září 1960 přejmenována na Univerzitu Jana Evangelisty Purkyně. Čs. veřejnost přijala toto rozhodnutí se značnou nelibostí. Pro čs. komunistický režim je příznačné, že smazal Masarykovo jméno z názvu brněnské univerzity v měsíci, který je poznamenán smutným výročním smrti presidenta Osvoboditele.

Praha. V Praze-Bubenči je několik ulic, jejichž názvy mají Pražanům až do omrzení připomínat „přátelské“ země t. z. lidově-demokratického tábora. Jsou to ulice: Albánská, Čínská, Korejská a Vietnamská. Shodou okolností končí jedna jako druhá u bubenečského hřbitova. Přijde doba, kdy ohledavač mrtvol je „oklepe“ a rozjařený hrobař s chutí popadne lopatu a vhodí je do zimomřivé země.

Domazlice. V neděli 14. srpna konaly se tradiční „Chodské slavnosti“, při nichž bylo ve městě hodné národních krojů a účinkovalo čtyřicet různých souborů z celé republiky. Slavnosti byly však zneuzity komunistickým ministrem vnitra Rudolfem Barákem, který v projevu útočil proti demokratickým zemím, především proti Spojeným státům a Německé socialistické republice.

Vysoké Tatry. Na Lomnickém štítě začali stavět stožár vysokého napětí, který bude sloužit nově vybudované observatoři, jejíž vědecké přístroje potřebují značné množství elektřiny.

V roce 1258 se pan Heřman z Drnholce po prvé podepsal jako „pán z Rychnova“. A od tohoto data starého pergamenu začíná historie brány do Orlických hor, staroslavného Rychnova nad Kněžnou.

Na staré podhorské cestě k zemským hranicím a zemské bráně náhodně vyrostlo ve 14. století „město soukeníků“. L. P. 1378 zde bylo povoleno vytvoření jejich samostatného cechu; zakládací listina je jedním z nejstarších českých psaných dokumentů. Městu se pak dlouho říkalo „soukenický Rychnov“. Rychnovem nad Kněžnou se stal někdy v 18. století.

Rychnovu vévodí zámek Kolowratů-Krakovských-Libštejnských, dnes státní zámek, od roku 1956 sídlo krajské galerie Hradecké oblasti. Barokní kostel sv. Trojice a letovisko Studánka jsou dalšími místy, na něž si rodák a i letmý jen návštěvník města vzpomene.

Připomeňme si slavné rychnovské rodáky: buditele F. M. Pelca, klasického filologa profesora Otomara Vajthorného a i spisovatele Karla Poláčka, který oživil místní měšťany v řadě figurek ve svém „Okresním městečku“ a v jiných knihách a povídkách. Ne všichni

měšťanstvé z toho měli radost. (Dnes by musil být Poláček opatrnější. Komunisté nemají rádi, když si z nich někdo dělá legraci.) Málokdo asi ví, že se tu v roce 1913 v domku nad železniční tratí do Solnice zrodil ještě další humorista — Kocourková učitelé, starším čtenářům jistě dobře známí.

Rychnov nad Kněžnou býval v starých časech oblíbeným místem sjezdů Českých bratří. Přitom je s městem spjato i jméno jezuitského kněze Bohuslava Balbína...

Bohatá historie, neveselá přítomnost. K 700. výročí města si dr. Oldřich Petráš, zřejmě jeho znalec a milovník, dovolil vydat spisek o minulosti Rychnova nad Kněžnou. Krajský komunistický orgán Pochodeň mu tuto práci (9.12.1958) tak říkajíc sepsal: Přecenil prý dr. Petráš roli katolické církve ve staletých městě; „nahrává alibistickým tendencím kolaborantů“ atd. Co však je nejhorší: „Nevystihuje úlohu strany jako vůdkyně celého národa.“

Rychnov žije dál a jeho občané, Petrášové a podobní mají svoje nesnáze s „vůdkyní národa“. Ale ty samozřejmě přebolí. Vofcus

Duchcov. Bývalý cisterciácký klášter v Oseku, v němž byli od 1950 do 1955 za ostré proticírkevní kampaně internováni četní kněží, je pro věřící občany stále uzavřen; zrovna tak i přilehlý kostel. Zavazovali u brány zahraniční turista, přijde mu otevřít řeholnice, v jejíž světnici visí obraz „presidenta“ Novoříného. Každý návštěvník je velmi důkladně zaregistrován. V klášteře je nyní ústav pro duševně omezené děti. Jesuité, kteří tam ještě v nepatrném počtu žijí, obstarávají domácí práce v kuchyni a ve sklepě... Bohatá klášterní knihovna, čítající na tisíce cenných svazků, byla již před několika lety zcela zničena. Členové policie knihy vandalským způsobem spálili.

Cheb. Od zahájení rekonstrukce historického jádra města v roce 1957 bylo do této doby zachráněno a odevzdáno svěmu účelu 95 objektů. Do konce roku 1963, kdy rekonstrukční práce skončí, bude s horními úpravami rekonstruováno dalších 176 budov. Na 60 objektů z tohoto počtu je už rozestavěno. V měsíci září začaly zajišťovací práce a vlastní rekonstrukce prvních z dvou deseti domů, které na cestě náměstím tvoří známé seskupení zvané „špalíček“.

Praha. Družstvo, které udržuje historické budovy, zvané „štuko“, bude v Horšovském Týnu opravovat zámek, ve Vyšším Brodě v knihovně fresky a nástěnné malby, dále opraví zámek ve Stříbrné v Libochovicích. V Červené nad Vltavou má být historický kostelík přenesen o 70 metrů výše.

Praha. K 1. dubnu 1960 mělo Československo 13.624.462 obyvatel. V dubnu bylo uzavřeno 12.266 sňatků a narodilo se 19.324 dětí. Za celý rok 1959 bylo uzavřeno 102.772 sňatků, rozloučeno bylo 15.616 manželství a přirouženo přírůstek obyvatelstva dosáhl výše 85.659 osob.

Boskovice. V posledních letech byla ve městě postavena řada nových budov a provedeny úpravy. Bylo upraveno přírodní koupaliště v Červené zahradě a do roku 1965 má být vybudováno nové koupaliště nákladem půl milionu korun. Před několika týdny byla otevřena nová poštovní budova, postavená nákladem dvou milionů korun.

Třebíč. Poblíže školy byly zahájeny práce na stavbě několika sedmipatrových činžovních domů, které budou moderně vybaveny. Současně probíhá úprava Václavského náměstí a vozovky. V blízkosti Václavského náměstí vyrostly dva velké obytné domy. V Třebíči-Borovině vyrůstá v těsném sousedství nového závodního klubu další obytný dům. Přes tyto stavební pokroky je v Třebíči značná bytová nouze, která mnohým občanům ztrpčuje život.

Komárno. U Kostelného byl objeven tábor germánských bojovníků, kteří zde asi před dvěma tisíci lety bojovali s Římany. V táboře byla nalezena i římská výzbroj.

Praha. Dne 9. srpna se konala kremace Dr. Buriana, bývalého významného jihočeského veřejného pracovníka a poslance. Se zesnulým se rozloučil Ing. A. Janda z Tábora, býv. poslanec J. Fleyberk a další představitelé veřejného života z Tábora.

Česká Skalice. Museum Boženy Němcové bude přemístěno do kláštera, kde bude instalována také expozice „Dělnické hnutí na Českoskalicku“. Dosavadní muzejní budova bude přestavěna na byty.

Kralupy nad Vlt. Nová železniční trať z Kralup do Prahy povede přes šikmý vltavský most v Holešovicích do Libně. Dosavadní viadukt z Bubenče do nádraží Praha-střed bude přeměněn v silniční komunikaci.

Brno. Začalo se s hloubením základů pro stavbu Státního divadla. Celý objekt má být dostavěn do roku 1964.

Mělník. Stále se množí stížnosti na výrobu masa, že dodává do obchodů nekvalitní a často zapáchající uzeniny. Václav Pokorný z Horních Přívor v komunistických novinách upozornil, že v pařížském salámu nalezl řeznický nůž 26 centimetrů dlouhý.

Hluboká nad Vlt. U Hluboké byly zahájeny práce na přeložce několika kilometrů plzeňské trati, kterou se železnice uhne frekventované státní silnici z Plzně do Č. Budějovic. Na silnici budov zrušeny tři úrovněvi přejezdy a pod Hlubokou bude zřízen železniční podjezd. Na nádvouí objeveny základy staré kamenné stavby, pravděpodobně původní románské tvrze, která chránila brod přes řeku.

Duší. Sloučením více obcí vzniklo pod Krušnými horami jedno z nejmladších měst v Československu — Duší, které má přes deset tisíc obyvatel.

Týniště nad Orli. V Bolehošii bylo odkryto sídliště latensko-haštatské kultury. Byly nalezeny úlomky nádob, zbytky obytných chat, ohniště i strusky, podle nich se v místě tavilo železo v období asi pět set let před Kr.

Vrchlabí. Na Zlatém návrší, v sousedství mohly známých lyžařů Hanče a Vrбаты, kteří kdysi v těch místech zahynuli, ve výši 1300 metrů nad mořem, se buduje nová turistická chata.

Horáždovice. Bývalá budova okresního národného výboru se přestavuje na léčebnu tuberkulózních s kapacitou 150 lůžek.

Lázně Teplíce. V příštích pěti letech má být město značně stavebně rozšířeno. Nově se změní a lázeňská čtvrť, která bude mít výškový moderní hotel, nové budovy s koncertními sály, kavárnami, restauracemi a velkým kinem.

Kroměříž. Kapitulní chrám je značným nákladem opravován. Odstraňuje se vnější omítka a stavba bude dokonale očištěna a vyspárována. Chrám, jako stavební památka, získá velmi na vzhledu.

Zatec. Velké části chmelnic na Zatecku, Podbořansku a Rakovnicku byly v posledních týdnech značně poškozeny škůdcem peronosporou. Vlivem nepříznivého počasí a především vlivem chladných nocí se růst chmele zpomalil. Jak se ohladuje, letošní sklizeň jen ztěží dosáhne výtěžku minulých let.

Bílina. Na náměstí byl zbourán hostinec „U černého koně“ a na stejném místě postaveno autobusové nádraží, které však nechrání před deštěm, protože není pokryta střecha.

Prostějov. V lese u Laskova bylo nalezeno patnáct let po válce 14 nevybuchlých dělostřeleckých granátů o váze 230 kilogramů.

Sušice. S Řeckem byl nedávno uzavřen výměnný obchod v hodnotě 280.000 amerických dolarů. Podle toho CSR dodá 10.000 bedan zápalek, zatím co Řecko pošle v téže hodnotě tabák.

Vitkovice. CSR chce mermomocí proniknout na arabském trhu. Většinou však jde o nekvalitní dumping. Tak na př. letos bude z vitkovických železáren dodáno do Egypta několik otáčecích mostů. Již loni byl nedaleko Gidelly instalován podobný most z Vitkovic, jenž směřuje přes mansourijský kanál. — Zato v Syrii mají soudruzi potíže. Stěžují si, že v 1958 export chemikálií do této části Egypta představoval jen 1,4% čs. vývozu chemikálií do oblasti Spojené arabské republiky.

Praha. CSR se snaží za každou cenu uskutečnit výměnný obchod s Íranem. CSR nabízí sto klavírů značky „Petro“ za dodávku pokrutin na krmivo. Íran se zatím zdráhá tento obchod akceptovat.

Trenčín. Nedaleko Varína, na trati Žilina—Košice, srazily se v pátek 12. srpna dva rychlovlaky. Strojívozdce a topič jednoho z vlaků byli usmrceni. Kromě toho bylo patnáct cestujících zraněno, z toho čtyři těžce.

KDO ZEMŘEL: V Praze ve věku 65 let divadelní a filmový umělec Theodor Pištěk, který vytvořil ve filmu přes 300 postav, z nichž nejznámější byla postava otce Kondelika. — Ve věku 74 let býv. přednosta chir. kliniky Karlovy university prof. dr. Arnold Jirásek. — Marie Hurťová, herečka z Prahy ve věku 75 let. — V Plzni zemřel ve věku 68 let publicista J. Pajar. — Herec J. Vávra, dlouholetý člen městských divadel pražských ve věku 85 let. — V Pardubicích zemřel František Krejčí, plk. v. v., ruský legionář, příslušník Železničního pluku, zasloužilý sokolský pracovník. — Zdeňka Burg-hauserová, malířka a grafička ve věku 66 let. — Na Vyšehradě zemřel Msgre Thdr. Antonín Stríž, kanovník a farář. — MUDr. Jaromír Kovárna, odb. zubní lékař z Prahy ve věku 71 let. — Rosa Krasingerová, učitelka v. v. z Prahy. — F. Radaš, pošt. úř. z Prahy ve věku 68 let. — Pavel Kalfus, býv. pokladník pivovaru v Holešovicích. — Jan Cifka, z Prahy-Na Ořechovce, ve věku 85 let. — A. Krupka, účetní řed. hl. města Prahy. — Gustav Riedel, profesor z Brna ve věku 48 let. — Inž. Jan Vykypěl z Prahy. — Karel Rosenberg, býv. zivnostník z Prahy 2. — Václav Heřt, úř. min. místního hospodářství v. v. — Ludvík Souček, býv. knihkupec z Prahy. — JUDr. Václav Holý z Prahy. — Alois Kindl, býv. zástupce Orion ve věku 61 let. — Ing. Ladislav Vodička z Prahy. — Jan Zuzák, býv. ved. svářovny Autodružstva ve věku 77 let. — Cecílie Němcová, vdova po korektoru Lidové knihtiskárny v Praze ve věku 70 let. — JUDr. Josef Bernard z Prahy.

DESKU S REPRODUKČÍ ŽIVÉHO HLASU T. G. MASARYKA

kterou vydala RSČ k 110. výročí narození T. G. Masaryka můžete dostat v administraci Českého Slova v Mnichově, poukážete-li částku 21,50 DM. Dlouhohrajič deská obsahuje mimo reprodukci živého hlasu TGM, presidenta dr. Eduarda Beneše, Jana Masaryka a dr. Alice Masarykové projev presidenta USA Woodrova Wilsona, generála Milana R. Štefánika, československou státní hymnu, staročešské chorály „Svatý Václave“ a „Kdo jste Boží bojovníci“ a recitaci básně Jaroslava Seiferta „Rozhovor se smrtí“. Zjistěte si desku proti hotovému zaplacení na adresu: **ČESKÉ SLOVO, München 27, Postfach 91.**

Karel Plíčka — František Volf
»STARÝ ČESKÝ KALENDÁŘ«

250 stran, celoplatěná vazba, DM 30,40. — Celostránkové barevné obrázky, četné ilustrace v textu, písně s nápěvy atd.

Tuto a mnohé další

KNIH Z ČESKOSLOVENSKA

najdete v našem novém knihkupectví.

Vyhádky rádi písemně objednávkou — pokud možno pište německy nebo anglicky.

VÝVOZ A DOVOZ KNIH

KUBON & SAGNER

Majitel Otto Sagner

München 34 — P. O. Box 68 — tel.: 59 13 27
Hessstr. 39 — elektrická dráha č. 7, 17, 37

Dobře vaří — dobře slouží

V A Š A T A

339 EAST 75th STREET

NEW YORK 21, N. Y.

PŘÁTELSTVÍ S LEOŠEM JANÁČKEM

MAX BROD

V západním Německu právě vychází vlastní životopis pražského německo-židovského básníka Maxe Broda „Polemický život“ („Streitbares Leben“, Kindler, str. ca. 550). Brod, přítel našeho národa a demokratické republiky, v něm vypráví kromě jiného o svých stycích s českou kulturou. Se svolením autora a nakladatele přinášíme z této zajímavé knihy ukázkou. Přeložil J. D. — Copyright 1960 by Kindler Verlag München.

Svůj boj o Janáčkovu operu Její pastorkyňa, které jsem dal v překladu jména Jenůfa, a o prosazení skladatelovy hudební osobnosti jsem začal uprostřed první světové války — můj rozhodující článek, v kterém jsem zahraničí upozorňoval na Pastorkyňu, vyšel pod názvem Šťastná česká opera 16. listopadu 1916 v berlínskému časopise Schaubühne, který se později jmenoval Weltbühne.

Roku 1916 bylo Janáčkovu postavení v Čechách trapně sporné a jeho jméno mimo okruh jeho krajanů vůbec neznámé. Za hranicemi Čech se o něm nevědělo nic. I po úspěchu Její pastorkyňy zůstal mnoha českým kritikům trn v oku, zvláště těm, na které měl vliv vážený univerzitní profesor a hudební vědec Nejedlý. Jak se mně zdá ze zpráv, které dostávám o dnešním českém hudebním životě, profesor Nejedlý své stanovisko k Janáčkově změnil. Asi proto, že folklor má dnes vysoký kurs. Dokud Janáček žil, odmítal ho Nejedlý právě pro jeho sklony národopisné. — O proměrách sedával vedle mne pravidelně jeden z Nejedlých žáků. Oba jsme psali hudební kritiky a byli jsme jako kolegové jaksi na jedné lodi. Mimochodem: skoro všichni důležití kritici byli tenkrát žáky Nejedlého. Svým postojem, Janáčkovu nepřátelským, Nejedlý ovládal veřejný mínění. — Tehdy jsem právě začínal Janáčka v zahraničí nadšeně propagovat. Dělal jsem to stále znovu. Kdyžkoli jsem se nyní objevil v divadle, oslovoval mě můj milý kolega česky takto: „Poslechněte, Brode, s tímhle Janáčkem si šijete pěknou botu.“ Pro mladého člověka jako jsem byl já, to nebylo lehké, odolat tak pádné přehozeným slovům. — Rád tuto anekdotu vyprávím, abych povzbudil mladé lidi k odporu a vytrvalosti vůči uměleckému tlachání, ať je předneseno jakkoli autoritativně.

Ve své vlasti to tedy měl Janáček nesmírně těžké. Žil v Brně, kde řídil varhanickou školu, pozdější konservatoř; v Praze se pokládal za provinčního zjev. Musel se dožít 62 let, než jeho hlavní dílo Její pastorkyňa uvedli v Národním divadle v Praze. Kuriozní je na tom, že tato nádherná opera, bezpochyby dílo kmenového repertoáru, měla už v den své pražské premiéry dvanáct let. A nejen to; v Brně ji uvedli roku 1904, po celých dvanáct let se stále opakovala a těšila se velké oblibě. A přesto, přesto: páni v Praze nepokládali za nutné, podívat se na tento „provincialismus“ zblízka. Janáček mně vyprávěl, jak potom došlo k pražskému provozování: náhodou, směšnou náhodou! Jakási paní zpívá v lázních Bohdaneč znovu a znovu árie z Pastorkyňy. Kterýsi spisovatel se prochází kolem, zajímá se, je překvapen. Telegrafuje řediteli pražského divadla, který trávi nabídkou dovolenou. Dáma svolí předzpívat oběma celou operu. Udělá to. Nadšení. Partitura jde do Prahy, kapelnická rada. Výsledek: Opera je jako před lety zamítnuta. Onen spisovatel však už věc nedá z ruky. Přijeti. Hned na prvních zkouškách nadšení představitelů. Nesmírné nadšení při premiéře. Po prvním jednání přizná druhý kapelní skladatel v hrozném rozčilení, že to byl on sám, kdo stále znovu dával zamítavý posudek, že se však do partitury jen zběžně podíval... Nuže, je každopádně poučné, podívat za kulisy kulturní a umělecké historie.

Jednou později jsem, pohlížeje zpět, napsal do svých malých novin Prager Abendblatt (kterému se žertem říkalo Der Kreuzerfrosch) následující článek: „Mistr a jeho škola.“ Je podivné, že Janáček všemi těmi životními zklamáními nezahorčl. Měl štěstí, že žil naplněný mladivostí, nezlomenou tvůrčí silou. Také na pohled spíše pětáctýřičtácník než pětasedesátník. Když ho člověk vidí a když slyší jeho poctivé, temperamentní a hřebíku na hlavici mířící poznámky, tak se mu skoro chce zase věřit, že Bůh má s lidstvem větší plány, než svědčí každodenní zdání. — Ach, jak zřetelně člověk cítí: Není většího zárazku nad bezvýhradnou oddanost. Tak prostě žije tento osamělý, tichý muž vášní pro svou velkou věc. Nedere se do popředí, vůbec to nedovede a dokonce si ani neuvědomuje, že mu to škodí. Důležitá je mu jen jeho práce. Ze pak zůstane ve zázruce a že dokonce dnes, po průrazném úspěchu Pastorkyňy, větší část jeho díla nevyšla tiskem — to ho asi zlobí a není mu to příjemné. Že by však něco podnikal, aby tomu odpomohl, to nepozorují. Jak je to nádherné, že jsou dosud umělci, kteří nevědí, jak na to. Žijí asi jako Janáček. V zahradě, v malém přízemním domku, který je skromný, ale zařízený podle vlastního vkusu. Z ulice tam není vidět. Z ulice je domek skryt velkou veřejnou budovou, Janáčkovou varhanickou školou. I ta je jednoduchá a ne příliš nápadná, ale uslechtilá, světlá a zdobená řeckými sloupy. Desítkami majetek

soukromého spolku, dnes převzatá státem, takže Mistr je asi alespoň zbaven hmotných starostí. Zde Janáček přednáší. — Zde vychoval houfy pilných hudebníků. Netřeba zdůrazňovat, že jeho neskonale osobitě přednášky zůstávají v rukopise...

Dnes je Janáček ve své vlastní velkém trumfem. Báda se v každé jeho řádce a skoro všechno se vytisklo. Zvláštní státní instituce a archiv se zabývají přepečlivým Janáčkovým badáním. Jak se to stalo? Půjdu ještě o krok víc zpátky. Jaký byl začátek? Jak se stalo, že jsem se zapletl do běhu událostí? V roce 1916 mně jednoho dne napsal bez dlouhých okolků velký skladatel Suk, abych si šel poslechnout do pražského Národního divadla Janáčkovu Pastorkyňu. Poslechl jsem a byl to můj největší umělecký zážitek od začátku války... Dům byl vyprodán a dostal jsem stěží místo na stání na nejhořejší galerii. Nic jsem neviděl, jenom jsem poslouchal. Najednou vyrazily ke mně nahoru zvuky rekrutské písně, selského tance. Slzy blaženosti, dlouho postrádané slzy mně stály v očích. Ach, tu bylo opět prostě a dobře, být na tomto světě! Zde se probouzelo srdce!

Několik měsíců později. Neznámý starý pán stojí v mém pokoji. Je neděle, dost časně. Ještě není osm. Právě jsem byl ponořen v hlubokém spánku. Snil jsem dál? — Tato hlava s vysokým, krásně modelovaným čelem, uhrančivě vážné, otevřené, velké oči, nádherně kroužková ústa: to je hlava Goethova, jak ji maloval Stieller, ale tentokrát slovensky měkčí... Jméno mně zní do snu... „Leoš Janáček.“ Je to skladatel Její pastorkyňy.

V mezidobí jsem v Schaubühne referoval o svém zážitku Jenůfy. Není to skutečně mimořádný případ, že se mistrovská opera dvanáct let potuluje po divadelních kancelářích, aby pak náhle, objevená náhodou, prorazila na světě a okamžitě se zmocnila všech, aby všechny uchvátila svou skrytou, nekonečnou hudební mocí? Takže se člověk s podivem táže: Proč teprve dnes? Proč musela jedna generace zemřít bez tohoto otřesu? A přece to nakonec neodpovídá špatně naší době před a za války, že genius jako Janáček se musel dožít sedesátí, než byl uznán alespoň ve své vlastní zemi, malém národě. — Nechtěl jsem převést překlad a nakladatelství jsem už napsal odmítavý dopis. Zrály ve mně vlastní dramatické plány. V berlínskému časopise jsem na Janáčkovu dílo naléhavě upozornil a myslil jsem, že jsem tím už udělal dost... A tu přišel Mistr sám za mnou, dlouhá cesta z Brna ho neodradila. Jeho pohled mě zdolal. A ještě více slova, jejichž svatou prostotu nezapomenu. Zčím co se jinak stává, že se v tak zvaném „světě ducha“, lépe řečeno ve zkomercializovaném světě pseudoducha, oba vyjednávající snaží tomu druhému hrát, že jim vlastně vůbec nezáleží na kladem výsledku jednání, ale že dohoda je výlučně v zájmu toho druhého, příště bych se ne ve vlastnímu zájmu šel na to Janáček opačnou, poctivou, ale neobchodnickou cestou. Vyrožil hned všechny karty a rozprostil je po stole. Jemu na tom moc, ba hrozně záleží, abych právě já převzal překlad. „Kdo řekne á, musí říci bé“ — tímto ničím nedoloženým příslovím na mne zaútočil. A začal dlouhou řeč, asi v tomto smyslu (částečně slyším ještě jeho věty doslovně): „Jel jsem nočním vlakem Brno—Praha. Cestou jsem nemohl spát, stále jsem myslel na vás. A teď chodím už od šesti ráno před vašim domem sem a tam a říkám si: Jestli Brod udělá překlad, pak je všechno v pořádku. Když odmíne, tak jsem zase tam, kde jsem byl. Všecko zůstane při starém a nemohu prorazit.“ Nemluvil chytré, přišel se odhalovat. To mne rázem získalo. Když jsem ho tak viděl sedět před sebou, plně odevzdávaného svému dílu, službě, kterou jsem já měl vykonat, cítil jsem: Takového chtěl Bůh mít člověka. Silného, bezprostředního, počestného. Tak ho Bůh chtěl. Ale co jsme ze sebe udělali! — Odsunul jsem všechno ostatní stranou, přijal jsem. Tak jsem se stal objevitelem Janáčka pro zahraničí a přeložil jsem mnoho jeho písní a sborů, cyklus Zápisník zmizelého a všechny jeho opery s výjimkou dvou: opery Osud, vydané mnohem později z jeho pozůstalosti, a Broučka, protože tu se v jedné scéně oslavuje válka. Avšak právě hudba Broučka je žhavá a samorostlá; těžkou obětí jsem tak přinesl svému mírumilovnému založení. Dnes toho skoro lituji... A přece se mně podařilo zlomit klatbu, kterou Janáčkovu nepříteli a závistivci uválili na prostoduše mírného, při tom však ve svém temperamentu často nerozvážného a proto mnoha nedorozuměním vydaného muže.

Svůj první úkol jsem tehdy viděl v tom, získat nakladatelství pro Jenůfu, která mě nadchla a stala se jedním z mála pevných prvků mého života. Napsal jsem řediteli Universal-Edition ve Vídni, Hertzku, aby se podíval na české provedení v Praze. (H. W. Heinsheimer napsal ve své knize „Managerin in F-Sharp“ velmi libovolný a čistě hmotně založený výklad těchto událostí.) Ve svém nadšení jsem byl tenkrát naprosto přesvědčen, že si nakladatel potřebuje pouze tuto nádhernou hudbu poslechnout, aby po ní sáhl všemi desíti. Hrozně jsem se však mylí! Hertzka nepřišel do

Prahy sám, ale přivedl s sebou z Vídně jako odborníka skladatele Julia Bittnera, jehož opera Pekelné zlato měla tehdy velký úspěch v Universální edici a který byl proto pro Hertzku autoritou.

My tři (Hertzka, Bittner a já) jsme dostali místa v ředitelské lóži kousek nad orchestrem; a už bázlivě fukající předehra s doprovodem mlýnského kola mne uvedla do tranzu. Potom Jenůfina vášnivá modlitba. Trvalo to chvíli, než jsem zpozoroval, že se oba moji průvodci na mém šťastném vzrušení nepodíleli. Tu a tam Bittner ostře kritisoval. Zprvu jsem ho trestal mlčivými pohrdáními. Když jsem však zpozoroval, že Hertzka podlehl sugesci svého krajana, začal jsem ostře protestovat. O první přestávce mně Hertzka řekl, že pravděpodobně tak jako tak operu nepřijme, už kvůli libretu, v jehož středu je vražda kojenice. „Evropskému obecenstvu“, řekl, „nelze přece vnucovat takové barbarství.“ — Byli jsme uprostřed první světové války, psal se rok 1916!

Když začala druhé jednání, pokusil jsem se oba znovu upozornit na krásy hudby. Bittner reagoval chladně. A tu se mne náhle zmocnila strašná zlost, v poctivém rozhořčení jsem vstal a přibouchl za sebou rázné dveře lóže. Zdá se mi, že toto instinktivní vzkypaní rozhodlo. Když člověk v mnoha okamžicích neztratí rozum, neprosadí nic dobrého. Celý večer jsem se v svých hosí neukázal. Příští dopoledne mě Hertzka zavola, že chce uzavřít smlouvu. Krátce nato se začal tisknout klavírní výtah a partitura. Mýlil by se však, kdo by předpokládal, že tím trnitá cesta díla (a tím i má) skončila. Vlastně teprve začala. (Dokončení příště.)

Amerika objevuje Leoše Janáčka

Možno říci, že americký hudební svět právě objevuje Leoše Janáčka. Začalo to s Janáčkovými skladbami, nahrávanými na dlouho hrajících deskách, a v krátkém období jednoho roku byly uvedeny v Americe na scénu dvě Janáčkovy opery: „Její pastorkyňa“ a „Káťa Kabanová“. O deskách s Janáčkovými skladbami, které byly nahrány jednak přímo v Praze, jednak v západní Evropě, napsal nedávno list „New York Times“ toto: „Leoš Janáček je velké jméno v moderních čs. hudebních análech, avšak zde v Americe prodává se teprve svůj začátek...“ A můžeme dodat, že Janáčková hudba si získává nové přátele velmi rychle. Před měsícem dokonce jedna rozhlasová stanice ve Washingtoně hrála večer celou „Její pastorkyňu“ z desek, nahráných česky v Praze. Loni v listopadu uvedla chicagská opera na svou scénu v anglickém překladu „Její pastorkyňu“. Janáčková opera zaujala nejen americké hudební kritiky, ale i obecenstvo.

A v neděli 31. července měla americkou premiéru v anglickém provedení Janáčková opera „Káťa Kabanová“. Příklad se o to někdejší spolupracovník dirigenta Německé opery v Praze (dnes propagátora české hudby v Clevelandu) George Szela, Laszlo Halasz. Halasz je zakladatelem Městské opery v New Yorku. V sezóně 1929/30 byl v Brně, kam přijel z Prahy, aby doprovázel na pianě známou americkou pěvkyni M. Andersonovou. V Brně se tehdy hrála „Káťa Kabanová“ a Halasz, který se šel na ni druhý den podívat, byl jí přímo uchváten. Trvalo však 30 let, než se jeho zásluhou dostala na americké jeviště.

„Její pastorkyňa“ měla americkou premiéru v prosinci 1924 v Metropolitní opeře v New Yorku. Avšak „Káťa Kabanová“ musela čekat déle dokonce i na západoevropské jeviště. Před sedmi lety měla konečně zásluhou Rafaela Kubelika premiéru v Londýně s britskou sopranistkou Amy Shuardovou v titulní roli. Amy Shuardová zpívala tuto roli i v nedávné americké premiéře. Americká produkce použila ovšem také původního anglického překladu pro „Covent Garden“. V úloze Borise vystoupil newyorský operní pěvec slovenského původu, Rudolf Petrák.

Nutno podotknout, že dvě představení Janáčkovy opery „Káťa Kabanová“, ke kterému došlo koncem července a počátkem srpna na letním hudebním festivalu v Harrimanově státním přírodním parku u řeky Hudsonu na sever od New Yorku, byla americkou premiérou této opery jen, pokud jde o plně provedení s celým orchestrem. K vlastní americké premiéře opery došlo asi před dvěma lety v Clevelandu, kde ji uvedla na americkou scénu malá avantgardní skupina „Karamu“ — ovšem jen s klavírním doprovodem.

O premiéře v Harrimanově parku napsal hudební kritik listu „New York Times“ toto: „Janáček vytvořil v této své opeře hluboké a mocné dílo, které musí posluchače upoutat. Není to však opera populární a nezíská si oblibu u operního obecenstva. Především, protože hlavní melodicou této nese orchestř. I když pěvci mají občas příležitost k ariím, přece nelze říci, že by to byla opera psaná výhradně pro pěvce...“ Kritik usuzuje, že Janáček ovlivňoval zřejmě francouzský hudební skladatel Debussy: „Přesto, že opera je invenčně i poetičtější zcela moderní operou, její vlastní hudební stránka je čistě po-romantického rázu... Janáčková hudební filosofie je mezinárodní a eklektická...“

Slovičko nejmenších

Dnes je Slovičko pro maminky. Vybrali jsme několik krátkých pohádek, které mohou maminky dětem vyprávět nebo přečíst, když je v cizině učí mateřskému jazyku. Jsou to příběhy, které četly děti v první nebo ve druhé třídě obecné školy.

UCENÁ MOUCHA

Byla jedna moucha a ta chodila do školy. Sedávala nahoře na tabuli a poslouchala, jak se děti učí zpívat. Jednou si pomyslíla, že už sama umí dobře zpívat, a letěla do světa.

Přiletěla na louku. Tam se pásl osel. Moucha mu sedla na hřbet a zpívala: „Bzí, bzí, bzí — osle usáry.“

„To je krásná píseň“, pravil osel. „Děkuji ti, žes mě ji naučila. Já tě za to naučím zas lítat ještě rychleji, než umíš. Jen si sedni na konec ocasu.“

Moucha si sedla na konec ocasu a osel tak jí udeřil o zem, že sořva zůstala na živu. Sotva že doleza k potoku.

V potoce plavaly ryby. Moucha jim hned začala zpívat: „Bzí, bzí, bzí — ryby nemluví!“ Jeden pstruh se rozlobil, uhodil ocasem a vystříkl tolik vody, že se moucha div neutopila. Mrzelo ji, že jí nikdo není za její zpěv vděčen, a když oschla, letěla dál. K večeru potkala kachnu a hned jí začala zpívat: „Bzí, bzí, bzí, — staré kachny šmatlají.“

„Krásná píseň“, pochvalovala moucha kachna, „škoda, že trochu nedoslýchám. Nechtěla bys zpívat hlasitěji?“

Moucha hned přiletěla až před kachnu na zem a začala se jí vysmívat: „Bzí, bzí, bzí — staré kachny šmatlají.“

V tom klaps! a kachna spolkla učenou, uštěpačnou mouchu.

O POSLUŠNÝCH KOZLÁTKÁCH

Žila — byla koza. Postavila si v lese chaloupku a měla kozlátka. Každý den odcházela shánět pro ně potravu na louku u lesa. Když odcházela, kozlátkům přikazovala: „Dobře se zavřete a nikomu neotevírejte.“

Večer se vracela domů, růžky do dveří trkla a zavolala:

„Kozlátka, zlatá děťátka,
odemkněte dvířka!
Matička vám přišla
a mléčka přinesla.“

Kozlátka uslyšela matičku a odemkla jí dveře. Matka je pochválila a nakrmila dobrým mlíčkem. Nedaleko chaloupky se skrýval vlk a poslouchal, co koza kozlátkům říká, když chce, aby otevřela dveře. Jednou kozlátka odešla, přišel sám ke dveřím chaloupky a tam huňavým hlasem volal:

„Kozlátka, boubelatá děťátka,
odemkněte, otevřete,
vaše matka přišla
a mléčko přinesla.“

Kozlátka poslouchala vlka a odpovíděla: „Slyšíme, slyšíme! Ale ty nejsi naše maminka. Naše maminka má tenký hlásek a tak to neříká. My ti neotevíme.“

A neotevěla. Tak vlk odešel s nepořízenou. Večer se koza vrátila a kozlátka pochválila: „Rozumné jste byly, děťátka, že jste neotevěřely vlkovi. On by vás byl jistě snědl.“

Kozlátka se radovala a dál maminku poslouchala.

O PILNÉ SLEPIČCE

Bílá slepička našla zrní. Zavolala kočku. Zavolala prasátko. „Kdo mi pomůže to zrna zasiat?“ „Já ne“, řekla kočka. „Já ne“, zakýhala husa. „Já taky ne“, zachročtalo prasátko.

„Zasej tedy sama“, řekla bílá slepička a zasedla.

Ze zrnek vyrostly klasy. Bílá slepička se ptala: „Kdo mi pomůže žiti obilí?“ „Já ne“, mňoukala kočka. „Já ne“, kejhala husa. „Já taky ne“, chročtalo prasátko. „Posekám obilí tedy sama“, řekla slepička. A posekala.

Potom se zase ptala: „Kdo mi pomůže vylátit?“ „Já ne“, prohlásila kočka. „Já taky ne“, řekla husa. „A já vůbec ne“, rozhodlo se prasátko. „Vymlátím si tedy sama“, řekla bílá slepička. A mlátla obilí.

Potom se zeptala: „Kdo mi pomůže semlít?“ „Já ne“, mňoukala kočka. „Já ne“, opakovala po ní husa. „Já taky ne“, řeklo prasátko. „Semlu si tedy sama“, povidala slepička. A pekla a upekla.

Potom se ptala: „Kdo mi pomůže upéci chlebiček?“ — „Já ne“, řekla kočka. „Já taky ne“, řekla husa. „A já taky ne“, dočalo prasátko. „Budu péci sama“, povidá bílá slepička. A pekla a upekla.

Potom se ptala: „Kdo mi pomůže sníst chlebiček?“ „Já“, křičí kočka. „A já“, volá husa. „A já taky“, hlásí se prasátko.

Bílá slepička povídá: „Nechtěl jste sít, nechtěli jste žít, nechtěli jste vylátit, nechtěli jste semlít, nechtěli jste péci a teď chcete jíst? Nic vám nedám. Chleba dostanou moje děti. Kvo, kvo!“

Kuřátka se seběhla a dostala chleba. Líná kočka, líná husa a líné prasátko nedostali nic. To se stává lenochům. D.